

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 24 pengő
Fél évre 12 pengő
Egyes szám ára 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296-56
Postafakarék. chequeszámla: 30913.

A pinka árnyékában

A főkapitányság egész sereg budapesti kaszinóban razzsiát tartott, lefoglalta a hazardjátékhöz szükséges eszközöket, magával vitte a pinkát és igazoltatta a játéktérmeiben tartózkodó klubtagokat. A meg nem engedett szerencsejátékok üldözni kell, és bizonyos, hogy néhány hónapon belül a razzsiákon igazolt előkelő és kevésbé előkelő urakkal és hölgyekkel járásbírói tárgyalásokon fogunk találkozhatni.

Azonban ezzel az ügy nincs befejezve. A megrazzidott klubokban és politikai pártkörökben másnap már úgy folyt tovább a játék, mint annak a rendje, és csupán azokon az esteiken takarják le a játékasztalokat, amikor politikai vacsorát, vagy várospolitikai előadást rendeznek a vezetőség nem túlságosan jóhiszemű urai. Mert ma már az a helyzet, hogy minden játékra gründolt kaszinónak megvan a maga politikai, vagy várospolitikai cégre, amelynek örve alatt szemérmetlenül folyik a zsebmetszés. Ez a céger azonban alkalmas arra, hogy a már nem is kétes egzisztenciák gondosan beszervezett bakk- és cheminasztalát a barátságosan razzsiáktól megóvja, és egyéb kedvezésekben részesítse, aminek ellenértékeként azután a pinkabérlő, vagy pinkakezelő közkereseti társaság az összegyűlt pénzekből hozzájárul a védelmező országgyűlési képviselő, vagy törvényhatósági bizottsági tag választási költségeihez.

A legutóbbi országgyűlési képviselőválasztások alkalmával nyíltan beszéltek a városban, hogy egyes megválasztott képviselők alkotmányos költségeit mi-fajta körök és kaszinók pinkái adták össze. Hasonló volt a helyzet a községi választásoknál is, és jó egynehányan akadnak a közgyűlési teremben, akik tipikus kreaturái annak az erkölcsstelen pinkapolitikának, amely szemérmetlenül tenyészti ki a francia kártya jól jéssült lovagjait, a pinkászokat, akiknek felszólalásait mint kellemetlen mellékszöveget kíséri a krupie harsány ordítása, nem ritkán egy-egy revolverdörrenés, amellyel a politikai vezérével szemben immár kötelességét megtett dildozat pontot tesz az élete mögé.

Meg kell tisztítani a politikai életet a pinkalovagoktól, a várost meg kell szabadítani a hazardjátéktól! Am a hatóság egyik kezével razzsiákat rendez, a másik kezével pedig maga is megvámolja a pinkát. A főváros vigalmiadó bevételeinek jelentékeny részét a pinka után fizetett adó szolgáltatja, és a rendőrség razzsiázó detektívjei a játéktérmeiben találkozhattak fővárosi tisztviselőkkel is, akiket nem szenvedélyük vitt oda, hanem hivatalos kötelességük, mert mellékfoglalkozásként vigalmiadó-ellenőrök, akik azért tartózkodnak a kaszinó játékszobáiban, hogy a fővárosnak a pinkából származó bevételeit a helyszínén ellenőrizzék.

Ebből a közigazgatásból, amelyik az egyik oldalról razzsiázik és szigorúan bünteti a kártyázókat, a másik oldalról azonban szigorúan részt kér a büntetendő cselekményekből befolyó jövedelmekből, amelyiknek jobb keze nem akarja tudni, hogy mit csinál a bal, nem kérünk! Kérjük a polgármester urat, hogy a hazardjátékból befolyó jövedelmek bevételezését azonnal szüntesse meg, és kérjük a főkapitány urat, hogy egyszersmindenkora tiltson be mindenemű hazardjátékot!

Törvényhozásilag kell rendezni a főváros kegyuri jogát!

Budó Jusztin dr. levéltáros szenzációs nyilatkozata a katolikus plébánosválasztási gyakorlatról, a hercegprimás jelölési jogának érvénytelenségéről és a kegyuri részletkérdések rendezetlenségéről

— Az Uj Budapest tudósítójától —

maga a király is a régi gyakorlat fenntartását követelte meg.

A főváros törvényhatósági bitottsága 1921 február 9-én tartott közgyűlésén Baranski Gyula dr. indítványára kimondotta, hogy a székesfőváros kegyuraságához tartozó egyházi javadalmak betöltésénél a kijelölési jog kizárólag olyképpen gyakoroltassék, hogy a javadalmas megválasztása céljából megtartandó titkos szavazásban a törvényhatósági bizottságnak csak katolikus vallású tagjai vehetnek részt. Így volt ez a legújabb időben minden egyes esetben és a plébánosválasztásnak ezzel a megváltozott rendjével úgy a katolikus vallású bizottsági tagok, mint a nem katolikusok meg voltak elégedve. Az idegen vallásúak arra a koncilánus álláspontra helyezkedtek, hogy a katolikus vallású bizottsági tagoknak belügyük az, hogy ki legyen a lelkipásztoruk. Az egyik tavaszi közgyűlésen azonban szociáldemokrata részről indítványt nyújtottak be aziránt, hogy a közgyűlés ezt az 1921-ben hozott határozatot változtassa meg és amint a régi világban történt, — újra a közgyűlési tagok összessége válassza a római katolikus plébánosokat.

Mivel ez a kérdés egy közgyűlési határozat jelentőségén túlmenően világnézeti és etikai szempontból is nagyfontosságú, szükségesnek tartottuk, hogy a problémának minden oldalról való megvilágítása érdekében megkérdezzük, Budó Jusztin dr. fővárosi levéltárost, a FANSSZ kitűnő főtitkárát, aki a hazai kegyuri kérdéseknek legalaposabb ismerője. Budó Jusztin dr. tanácsi megbízás alapján két éven keresztül foglalkozott tüzetesen a magyarországi kegyuri joggal. Őt kérdeztük meg tehát arról, hogy Magyarország régebbi történetében hogyan alakult a városok, mint kegyuri hatóságok plébánosválasztó joga. Budó Jusztin dr. fővárosi levéltáros, aki a tanácsi megbízás alapján összeállította a főkegyuri jogra vonatkozó források gyűjteményét, ami vaskos kötetre való hatalmas anyagot tesz ki, — a következő fölötté érdekes nyilatkozatot tette az Uj Budapest munkatársa előtt:

— A királyi kiváltságlevelék értelmében a szabadkirályi városokban, így Buda és Pest városokban is, a kegyuraságot a tanács gyakorolta. Az e kérdéssel foglalkozó iratokból, valamint egyik-másik kiváltságleveléből kitűnik, hogy

a tanácsnak csak római katolikus vallású tagjai szavaztak a plébánosválasztások alkalmával.

Amikor későbbi időkben protestánsok is kezdtek résztvenni katolikus lelkész választásában, nemcsak egyházi hatóság részéről emeltek óvást e gyakorlat állandósítása ellen, hanem

A legkitűnőbb dokumentumok egyike az az eset, amely Besztercebányán 1816 december elején történt, amikor is harminc katolikus választópolgár mellett már huszonhat protestáns működött közre a katolikus plébános megválasztásában. Az egyházi hatóság óvására a király megemmisítette a választást azzal az indoklással, hogy az eddigi gyakorlat és szokás ellenére protestánsok is résztvettek a választáson. A latinszövegű királyi indoklás hangsúlyozza, hogy »a másvallásúak törvénytelenül folytak bele a választásba.« Hivatkoznom kell e helyen egyébként a választás- és közoktatásügyi miniszternek 1868 november 14-én 20.110. szám alatt kiadott rendeletére is, amely szerint »kegyurasággal bíró szabad királyi városokban a katolikus plébános megválasztásának jogával a városi közgyűlésnek csakis katolikus tagjai bírnak.« Ugyanígy intézkedett az 1876 október 5-én 19.185. és 1877 május 19-én 11.962. szám alatt kelt vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendeletek. Az itt-ott meghonosodott ellenkező gyakorlatra vonatkozóan a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1883 augusztus 10-én 25.695. szám alatti rendeletében ezeket mondja: »Az a körülmény, hogy a felhozott esetekben a katolikus lakosság az előbbi törvényes gyakorlattól eltérő eljárásba hallgatag belenyugodott, legfeljebb azoknak az egyes intézkedéseknek az ő irányában való érvényességét állapíthatta meg, de magára a jogra és annak százados gyakorlata által törvényesített használatára — melyek tekintetében bármilyen változtatás vagy megsemmisítés, de még inkább jogfeladás csakis a patronátus körül érdekelt összes tényezők világos és határozott megegyezése és a legfelsőbb kegyuri és felügyeleti jogból kifolyólag csakis a legfelsőbb jóváhagyás mellett eszközölhető érvényesen — minden irányban kötelező állandó joghatály nem létesíthet.«

Amíg ezek az idézett rendelkezések egész világossá teszik azt, hogy a katolikus plébános választásába a városi közgyűlésnek csak katolikus vallású tagjai folyhatnak be, addig más oldalról viszont meg kell állapítani, hogy maga a törvényhozás ezt a kérdést kebleen nem rendezte. Kiténik ez az 1872. évi XXXVI. törvénycikkből (fővárosi törvény), melynek 58. paragrafusa

taxative felsorolja a közgyűlés hatáskörébe tartozó összes ügyeket, ezek között azonban egy szó sincs a katolikus plébánosok választásáról. A kegyurasággal kapcsolatos kérdések rendezetlenségére utal az 1887. évi március 22-én a kongrua-bizottsághoz intézett rezolúció is, amely szerint »hogy az e részben megindítandó tárgyalások teljesen biztos alapra fektetessenek, előbb még többféle előzetes kérdések alapos megvitatása mellőzhetetlen. Ilyen kérdések különösen: a kegyuri viszonyoknak további fenntartását, szabályozását, vagy esetleges megváltoztatását illető kérdés, mint-hogy ez a viszony a jelenlegi határozatba, helyenként az illető kegyurak hitfelekezete mellett is vitás és megtámadott állapotában és terjedelmében igen számos esetben alig szolgálhatna biztos alapul az illető plébánia jövedelmének megállapítására.

Ez a királyi rezolúció döntő bizonyíték amellet, hogy törvényhozásilag rendezetlen kérdéskomplexummal állunk szemben.

Felvetettük ezután azt a kérdést, hogy rendeződött-e plébánosválasztást illetően a hercegprimás hármass jelölési jogának kérdése. A következő választ kaptuk:

— A megboldogult Csernoch János bíboros hercegprimás 1921 január 18-án a székesfőváros tekintetes tanácsához intézett leiratában arról is említést tett, hogy a kegyuri plébániára pályázók közül az egyházmegyei hatóságnak jogában álljon a kegyurnak három jelöltet ajánlani. Hivatkozik ugyanis arra, hogy az új egyházjog 1452. kánona értelmében községi patronusok csak a püspök által kijelölt három pályázó közül választhatnak. Hivatkozik továbbá arra is, hogy ezt az ajánlási jogot a 18.836/1800. számú főkegyuri rendelet is megállapítja a városi kegyurakkal szemben. Hivatalos megbízás alapján utána néztem ennek a dolognak és épen a hercegprimás által hivatkozott helytartótanácsi rendelet klauzulájából megállapítottam, hogy a hármass jelölési jog tényleg megilleti az illetékes püspököket, a szabadkirályi városokra vonatkozóan azonban az említett helytartótanácsi rendelet világosan kimondja, hogy

ezen városok nem tartoznak a püspök által ajánlott három egyén közül választani, hanem részükre a választási jogot a

többi érdemes és az előírt jelölő-
okmányba felveendő folyamo-
dók közül is sértetlenül meg
kell hagyni.

Ugyanerre vonatkozóan egy másik
királyi rendelet a szabad királyi
városok plébánosválasztási szabad-
ságát illetően ezeket mondja:

»A legfelsőbb királyi szándék
semmiesetre sem irányult oda, hogy
a szabad királyi városok az ordi-
náriusok által kijelölt három egyén
közül tartoznak egyet választani,
hanem azt célozta, hogy részükre
mindaddig érintetlen épségben meg-
tartott választási jog továbbra is
fenntartassék.«

— Ilyen körülmények között —
fejezte be nyilatkozatát dr. Budó
Jusztin — egészen bizonyos, hogy

**a törvényhatóság, mint kegyúr,
az összes folyamodók közül,
ha az előírt kánoni képesítésük
megvan, szabadon választhat.**

Budó Jusztin dr. fővárosi levéltáros
nyilatkozata általános érdeklődésre
tarthat számot. A beszélgetés során
Budó Jusztin dr. a történettudós teljes
felkészültségével a vonatkozó adatok
egész tárházát nyitotta meg az *Új
Budapest* munkatársa előtt. Ezek az
adatok — mint a kétségkívül nagy
horderejű nyilatkozatból megállapít-
ható, egyrészt teljes bizonyosságot nyúj-
tanak abban a tekintetben, hogy a
plébánosokat mindenkor csak katholi-
kus vallású illetékesek választhatták,
de viszont indítékot tartalmaznak
arra vonatkozóan is, hogy a kegyúri
jog kérdését törvényhozásilag sür-
gősen rendezni kell. A belügyminiszter
úr a készülő új fővárosi törvényben
nyilvánvalóan erről is intézkedni fog,
amennyiben erről a hivatalos körök
megfeleltek volna, — ime — *fel-
hívjuk az érdekeltek figyelmét ennek a
fontos problémának megoldására.*

CONCORDIA

Bank és
pénzváltóüzlet

Budapest, VI., Jókai-utca 6. Telefon: L. 956-63

Jelzálogkölcsonk I. és II. helyre, mezőgazda-
sági birtokokra, pesti és vidéki házakra.
Zöldhitel, építkezési hitelek.

Új Budapest — új célok

Írta: SZVIEZSÉNYI ZOLTÁN

Anachronizmusnak látszik új Buda-
pestről beszélni, hiszen úgyszólván a
szemünk láttára nőtt ki Budapest és
példa nélküli eset, hogy alig néhány
évtized alatt egy város a fejlődésnek
ilyen hallatlan mértékét érte volna el,
mint a mi fővárosunk.

Az idegen ámulva hallja, hogy az
Erzsébethid, Parlament, Műcsarnok,
Vajdahunyad, Halászbástya és a sok-
sok más műemlék és építészeti csoda
mind Ferenc József uralkodása alatt
épült. Egy emberöltő alatt a kicsi-
nyes sárfészekből gyönyörű világ-
várost varázsolt ide a magyar tudás,
a magyar izlés és az elszánt akarat. Így
tehát mi joggal beszélhetünk új Buda-
pestről, mert a régi Budapest tulajdon-
képpen nincs is; minden, ami figye-
lemreméltó ebben a városban, egy
csodás korszaknak még csodálatosabb
alkotása.

Az új Budapest új problémák előtt
áll, hiszen alig, hogy felállította hatal-
mas méretű kereteit, máris gondol-
koznia kell, hogy mivel töltsen ki őket
és milyen új fejlődési lehetőségeket
teremtson számára. Mink sem állunk
kisebb feladatok előtt, mint tiszte-
letreméltó elődeink, akik megterem-
tették a mai Budapestet, mert nekünk
viszont a megnövekedett főváros fenn-
maradási lehetőségeit kell megtalálni.

Ilyen értelemben tehát új Buda-
pestet kell teremteni.

Budapest a változott körülmények
között igen sokat veszített gyárvárosi
jelentőségéből, nem is volt egészséges
törökés, hogy az egész ipart úgy-
szólván idekoncentráltuk, holott a
nyerstermékeket nagy távolságról kel-
lett ide szállítani. A munkások elhelye-
zési és megélhetési viszonyai egyre
nehezebbek lettek a fővárosban és a
szociális problémák a város fejlődésé-
vel aránytalan mértékben növeked-
tek. Budapest levegőjét a füstös gyár-
kémények árasztották el korommal,
piszokkal, holott Budapestet termé-
szettől fogva kultúrcentrummá, a
tudományok és művészetek városává
és nem utolsó sorban fürdővárossá

kellett volna fejleszteni. Amit a fő-
város rohamos fejlődése közben el-
mulasztottunk, azt most, a természetes
szükségesség fogja helyrehozni.

Adva van egy világváros, melyet
Trianon megfosztott piacaitól, elvágta
tápláló ereit, ipara nem tud a szüksé-
ges nyersanyagokhoz jutni, a keres-
kedelem, mely húszmillió lakosságra
rendezkedett be, ma mindössze nyolc-
milliónyi ország fogyasztóközönségére
számíthat. Új fejlődési lehetőségekről
kell gondoskodnunk, az ipar és keres-
kedelem számára új erőforrásokat
kell nyitnunk és Budapest polgárai-
nak új kereseti lehetőségeket kell meg-
nyitni.

A fejlődés új útja adva van. Buda-
pestet a gondviselés oly csodás fekvé-
ssel és olyan páratlan természeti kin-
csakkal ajándékozta meg, hogy csak
utána kell nyúlni és jólét és gazdag-
ság fakadhat ezekből Budapest lakos-
sága számára. Mintha csak ösztön-
szerűen megéreztük volna, hogy va-
laha szükség lesz még ezekre, körül-
belül vagy húsz esztendő óta céltuda-
tosan kezdett kialakulni az az álta-
lános vélemény, hogy Budapest gyógy-
vizei és fürdői sokkal nagyobb figyel-
met érdemelnek és egyben sokkal
nagyobb közgazdasági értéket is re-
prezentálnak, mint amire eddig méltat-
tunk őket. A Margitsziget kiépítése,
a Lukácsfürdő, Széchenyifürdő, Gel-
lértfürdő, a Rudasfürdő ivócsarnoká-
nak megépítése mind ennek a gondos
előrelátásnak az eredménye és a szé-
kesfőváros tanácsát valóban dicséret
és elismerés illeti, hogy nagy áldozat-
készséggel és igen nagy szeretettel
iktatta programjába a fürdőket,
üdülőhelyeket, parkokat és kiránduló-
helyek fejlesztését, amivel az új
Budapestnek, a »fürdővárosnak« le-
hetőségeit adta meg.

Ma már nyugodtan lehet Buda-
pestről, a fürdővárosról beszélni, —
amivel korántsem mondtunk azt,
hogy etekintetben még nincs számos
tennivaló — mert adva van a lehető-
ség, hogy Budapest gyógytényezőit

és páratlan természeti szépségeit az
idegenforgalom és fürdőügy szolgál-
tatába állítsuk.

Budapestet azonban új minőségé-
ben még a hazai közvélemény sem
ismeri eléggé, annál kevésbé a külföld
és épen ezért nagy propagandára van
szükség, hogy Budapestet, a »fürdő-
várost«, a közvélemény elismerje, méltá-
nyolja. Hogy mit jelent nemzetgazda-
sági szempontból az idegenforgalom,
azt ma már minden ország ismeri
és az idegenforgalmat mindenütt fel-
vették már a kormányzati munka-
programmba. Olaszország, Német-
ország, Franciaország, Svájc igen nagy
összegeket szerezeltetnek a költség-
vetésben idegenforgalmi propaganda
címén. Nálunk ezzel szemben az ide-
genforgalom indokolatlanul elhanya-
golt ága a nemzetgazdaságnak.

Minden ország specialitásaival
vonzza főképpen az idegeneket. Ne-
künk is van egy ilyen világspecialitá-
sunk, Budapestnek változatos hő-
fokú és típusú vizeiben, melyeket
csak meg kell ismertetnünk a külföld-
del és önzölni fognak hozzánk. Sehol
a világon nincs még egy város, amely-
ben a fejlett egészségügyi intézmé-
nyek egész sora, kitűnő orvosok,
pompás kirándulóhelyek, egyenletes,
jó klíma, a téli és nyári üdülés és gyó-
gyulás egyforma lehetősége, a szóra-
kozásnak és művészi élvezeteknek
annyi változatával együtt volnának,
mint épen Budapesten. Mindez azon-
ban holt érték marad mindaddig, amíg
a külföld erről tudomást nem szerez.

Nagyszabású idegenforgalmi propa-
gandára van szükség, nem szabad sem
rdőt, sem pénzt kimélnünk, hogy
Budapest gyógytényezőire felhívjuk
a világ figyelmét. A külföld évtizedes
tapasztalatokra tekinthet vissza, ne-
künk ezt a régi propagandát szörvá-
nyos és rendszertelen munkával nem
lehet beérnünk, nagy attrakciókkal,
egyetemes nemzeti megmozdulással
lehet csak elérnünk azt, hogy a köz-
figyelmet magunkra hatásosan ráterel-
jük. Látjuk, hogy a kongresszusok
rendezése, sportversenyek, művészi
hetek, kiállítások milyen nagy szere-
pet játszanak a külföld idegenfor-
galmi propagandájában. A Budapest
Fürdőváros Egyesület is erre gondolt,
mikor 1929-ben egy nagyszabású nem-

MI ÚJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

Mi újság a városházán, kedves dr.
Városházy bizottsági tag úr?

— Élénkülnek a folyosók, szerkesztő
úr. A bizottsági tagok pártkülönség
nélkül fel-felnézegetnek a folyosóra,
megnézni, állnak-e még az ősi falak és
történt-e valami érdekes dolog a nyári
kánikula idején. Mútan konstatalják,
hogy a folyosó és a helyzet változatlan,
eleget téve városatyai kötelességüknek,
hazamennek. Lassan-lassan már meg-
kezdődnek a bizottsági ülések is, hol ez
a bizottság, hol az a bizottság tart ülést,
nem is beszélve a permanens bizottság-
okról, amelyek, mint a magánépitési,
és általában az építési albizottságok, az
egész nyár tartama alatt állandóan
ülészek.

— Érdekesebb folyosói beszélgetés?
— Hétfőn délelőtt a közigazgatási bi-
zottság ülése után Buzáth János al-
polgármester úr és Kozma Jenő párt-
elnök úr egy teljes óráig sétálgattak a
folyosón a polgármesteri hivatal és a
rendőri őrszoba között, mely és érdekes
beszélgetésbe merülve.

— Honnan tudja, hogy érdekes volt
a beszélgetés?

— Erre nem én adom meg a feleletet,
hanem Payr Hugó barátom, a Községi
Polgári Párt kitűnő főtitkára, akihez
én is ugyanazt a kérdést intéztem.

— És mit mondott Payr Hugó?

— Hogy, ha Buzáth és Kozma egy
teljes órán át beszélgetnek — az csak
érdekes lehet.

— És miről folyt a beszélgetés?

— Azt egyik fél sem volt hajlandó
elárulni. De hogy nem a cserebogarak

hatalatlanságáról folytattak beható
eszmecsere, az bizonyos.

— Szóval hazajött mindenki?

— Itthon vannak az összes vezérek,
vezérjelöltek és közkatondák, Wolff Ká-
roltyól Repold Károlyig, Kozma Jenő-
től belvárosi Horváthig és vissza.

— Egyébként?

— A bizottsági tagok a városházi
folyosókon kívül mostandában a Gellért-
szállóban adtak egymásnak sűrűn talál-
kozót.

— Hogy-hogy?

— Hát a sok bankett alkalmával. Ott
volt a presbiterek bankettje, lakomát
adott a főváros a zoológusok, a gyermek-
orvosok, továbbá a barlangkutatók tisz-
teletére. A presbiteri banketten felvo-
nultak a közgyűlés nyakas kálvinistái,
Buday Dezső, Lázár Feri, Csécsi-Nagy
Miklós, Kontra Aladárról, a papkép-
viselőről nem is szólva. Hasonló nagy
felvonulás volt a többi banketten is, ott
láttuk a sajtót...

— A sajtót! Hát kedves bizottsági
tag úr, engedje meg, hogy most én te-
gyem le egy percre a garast és arról a
sajtóról beszéljek néhány szót, amelyet Zi-
lahy Dezső úr meg szokott hívni a fővárosi
bankettek. Ezekben a bankettekben a
legszerényebb sarokban foglal helyet az
a néhány fővárosi rovatvezető, akiknek
se izlésük, se kedvük a Zilahy által meg-
hívott álhírlapírók közé vegyülni. Azt
hiszem, hogy Zilahy igazgató vezető a
legpontosabb listát a budapesti ál-
hírlapírókról, akik valósággal kongress-
zust tartanak a városi díszbúvákon.
Látunk ott tíz példányban megjelenő
közgazdasági főszerkesztőtől kezdődőleg
magát világlapnak hirdető társadalmi
zugújságoeska-tulajdonosig mindenkit,
aki másutt köszönni sem mer az ember-
nek. A városi bankettekben azonban az
idegenforgalmi hivatal jóvoltából újság-

írói meghívóhoz és főszerkesztői pres-
tizshez jutnak ezek a rosszképzű hirdetői
ügynökök, ők tolongnak a legjobb helye-
ken, kezelnek a városi urakkal, s azt
a nimbuszt és tiszteletet, amely a város-
házi újságírókat a főtisztviselők és a
városatyák részéről méltán megilleti,
ők zsebelik be. Egyéb bezebelesről nem
is szólva... Hiszen köztudomású, hogy
a dédelgetett álhírlapírók valamelyik
jeles tagja az oceáni repülő tiszteletére
rendezett ebédén még a polgármester
elő díszképpen odatett miniatűr repülő-
gép-modellt is zsakettje bő hátsó zsebébe
rejtette el. Hát ezekből az éhes és min-
denre kész ágens-főszerkesztőkből, a
sajtókarszalagot viselő fotóriporterekből
és mozioperatőrökből, akik kompromit-
tálják a tisztességes újságírókat és a
becsületes hírlapírást, nem kérünk.
Zilahy úr, aki megközelíthetetlen
szfinkszként uralkodik vigadóbeli rezi-
denciájában, tudjon végre különbséget
tenni hírlapíró és álhírlapíró között és
intézkedjen, hogy ezekre a városi ban-
kettek csak olyanok kapjanak meg-
hívót, akik megérdemlik.

— Ne tüzeljen, szerkesztő úr! Zi-
lahy Dezső húszonöt éves hírlapírói
multja...

— Na, nem folytatom tovább. Szóke
Gyula barátom az idegenforgalmi hi-
vatal költségvetésének tárgyalásánál
majd elintézi a többi. Inkább arra
feleljen, kedves dr. Városházy, teljes-e
már a tanács?

— Majdnem az, szerkesztő úr. Meg-
érkezett Vajna Ede, útban van Édes
Bándi, hazajött Rumbach Dezső. Vi-
szont háromhétre Karlsbadba ment Lob-
mayer Jenő, ezzel szemben hazajött
sápadtan és rosszkedvűen Berczel Jenő.

— Miért sápadtan? Miért rossz-
kedvűen?

— Azért, mert írtak érte, hogy jöjjön
haza. Vasárnap este érkezett meg és
hétfőn reggel a tanácssteremben összeült
a Széchenyi-strandfürdő építkezésének
felülvizsgálatára kiküldött öttagú bi-
zottság, amely Berczel Jenő órákon át
hallgatta ki a hiteltállépésekről. Berczel
»állomáslóról« nem vettek fel jegyző-
könyvet, a tanácsnok néhány napon
belül írásban fogja a bizottság elé ter-
jeszteni vizagoló jelentését. Vagyis...

— Vagyis?

— Megszegényítőnek tartom egy fő-
városi tanácsnokra nézve azt is, aki
harminc esztendőt töltött értékes mun-
kában, apostoli szegénységben, aki a
verejtékét, az almatlan éjszakáit, a
fiatalos munkaerejét áldozta évtizede-
ken keresztül ennek a városnak, hogy
ez a tanácsnok délelőtti hivatalos órák
alatt havidíjas hivatalnokok és kíváncsi
kisasszonyok vizsgálódó tekintetétől kí-
sérve, haladjon a »vészbizottság« ülés-
terme felé, ahol, faggassák, keresztké-
rdekek alá vegyék, mintha legalább is
köztörvénybe ütköző bűncselekménye-
ket követett volna el. Az ilyesmit nem
szokás a nyilvánosság előtt csinálni,
vagy ha csinálják, nagyon teatrális
színezete van az egész dolognak. Ezt a
tetrealis pózt igazán nem érdemelte meg
Berczel Jenő, de nem érdemli meg egyet-
len legkisebb fővárosi tisztviselőcske
sem. Tessék ezeket a bizottságokat
legalább is a délutáni órákban, amikor
néptelenek a folyosók, üléseztetni, mert
a hétfői ülés karakterisztikumjai na-
gyon alkalmasak voltak arra, hogy még
jobban lejárássák a városi tisztviselők
tekintélyét...

— És Berczel Jenő?

— Berczel Jenő lehet hibás, de
semmiesetre sem bűnös. Berczel
Jenőnek túl nagy volt az ambíciója,